

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 8 maja 2024 r.

Pozycja 90

POSTANOWIENIE

z dnia 23 stycznia 2024 r.

Sygn. akt Ts 91/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Jarosław Wyrembak – przewodniczący
Stanisław Piotrowicz – sprawozdawca
Zbigniew Jędrzejewski,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 13 października 2020 r. o odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej i odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej E.K.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnąć zażalenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 2 czerwca 2020 r. (data nadania) E.K. (dalej: skarżąca) wystąpiła o zbadanie zgodności art. 102 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2020 poz. 755, ze zm.) w zakresie, w jakim „przewiduje zbyt rygorystyczne wymagania dotyczące zwolnienia od kosztów sądowych dla osób fizycznych” z art. 45 ust. 1 Konstytucji.

2. Postanowieniem z 13 października 2020 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącej 2 listopada 2020 r.) Trybunał Konstytucyjny odrzucił wniosek skarżącej o przywrócenie terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej i odmówił nadania dalszego biegu skardze z uwagi na niedochowanie trzymiesięcznego terminu do jej wniesienia. Wyjaśnił, że termin do złożenia skargi konstytucyjnej ma charakter materialnoprawny i nie podlega przywróceniu. Trybunał stwierdził ponadto, że sformułowany w skardze zarzut naruszenia art. 45 ust. 1 Konstytucji nie dotyczy treści zaskarżonego przepisu, lecz jego zastosowania w sprawie skarżącej i z tego względu nie może stanowić przedmiotu postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym. W związku z wystąpieniem podstaw odmowy nadania skardze dalszego biegu Trybunał pozostawił bez rozpoznania wniosek skarżącej o wstrzymanie wykonania postanowienia Sądu Okręgowego w W. z 24 stycznia 2019 r. (sygn. akt [...]).

3. W zażaleniu z 4 listopada 2020 r. (data nadania) skarżąca zakwestionowanemu postanowieniu zarzuciła naruszenie: a) art. 169 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.) w związku z art. 36 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) „poprzez jego niezastosowanie i brak przywrócenia terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej wynikające z niezasadnego uznania, że termin na wniesienie skargi konstytucyjnej określony w art. 77 ust. 1 [u.o.t.p.TK] jest terminem materialnoprawnym i zawitym, a co za tym idzie nie podlega on przywróceniu w trybie ww. przepisu, podczas gdy termin ten musi być traktowany jako termin procesowy”; b) art. 61 ust. 4 u.o.t.p.TK „poprzez uznanie, że skarga konstytucyjna nie spełnia warunków formalnych, co uniemożliwia nadanie jej dalszego biegu, podczas gdy skarga została złożona prawidłowo, wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu na jej wniesienie i zawierała prawidłowo sformułowany zarzut [niezgodności] z Konstytucją RP przedmiotowego przepisu.

Skarżąca wniosła o: zmianę kwestionowanego postanowienia w całości, przywrócenie terminu do wniesienia skargi i nadanie jej dalszego biegu, wydanie postanowienia tymczasowego wstrzymującego postępowanie przed Sądem Okręgowym w W. o sygn. akt [...] w przedmiocie wykonania postanowienia Sądu Okręgowego w W. z 24 stycznia 2019 r. (sygn. akt jak wyżej) oraz będącego jego następstwem postępowania w przedmiocie zwrotu pozwu do czasu zakończenia postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, ewentualnie uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p.TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

2. Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że kwestionowane postanowienie jest prawidłowe, a argumenty przytoczone w zażaleniu nie podważają ustaleń przedstawionych w tym orzeczeniu i nie zasługują na uwzględnienie.

2.1. W zakwestionowanym postanowieniu Trybunał trafnie przesądził, że określony w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK termin do złożenia skargi konstytucyjnej nie podlega przywróceniu. Skarga konstytucyjna nie jest bowiem zwykłą czynnością procesową w normalnym toku instancji, zaś termin do jej wniesienia ma charakter materialnoprawny, wyznaczający czasowe granice dla podjęcia przez skarżącego obrony przysługujących mu praw i wolności konstytucyjnych przez zakwestionowanie w skardze konstytucyjnej generalnego aktu normatywnego (zob. postanowienie TK z 21 stycznia 1998 r., sygn. Ts 2/98, OTK ZU nr 2/98, poz. 21). Skutkiem upływu terminu do złożenia skargi konstytucyjnej jest wygaśnięcie prawa do jej wniesienia.

Skarżąca nie może skutecznie domagać się przywrócenia terminu do złożenia skargi, ponieważ termin ten nie ma – wbrew jej twierdzeniom – charakteru procesowego. W tej sytuacji Trybunał zasadnie odrzucił jako niedopuszczalny wniosek skarżącej i uznał skargę za złożoną po upływie ustawowego terminu.

2.2. Trybunał zwraca uwagę, że poza stwierdzeniem niedochowania terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej wskazał w zaskarżonym postanowieniu na wystąpienie drugiej samodzielnej podstawy odmowy nadania skardze dalszego biegu, wynikającej ze skierowania jej zarzutów wobec sposobu zastosowania zakwestionowanego przepisu w sprawie skarżącej. Trybunał podkreślił, że zarzuty te dotyczą w istocie błędnego oszacowania przez sądy wartości majątku skarżącej i niesłusznego oddalenia złożonego przez nią wniosku o zwolnienie od ponoszenia kosztów sądowych.

W zażaleniu skarżąca nie podjęła polemiki z powyższym ustaleniem Trybunału. Nie przedstawiła tym samym argumentów, które mogłyby skutkować podważeniem powołanej podstawy odmowy nadania skardze dalszego biegu.

2.3. Z uwagi na okoliczność, że skarga konstytucyjna nie może zostać rozpoznana merytorycznie przez Trybunał Konstytucyjny, wniosek skarżącej o wydanie postanowienia tymczasowego należało pozostawić bez rozpoznania.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak na wstępie.